

Hradec DNES
Najdete nás i na Facebooku
facebook.com/HradecDnes

Válka ú, tvrdí ník saného

KRÁLOVÉ Advokát Lukáš Zdeněk Koudelka ústavní stížnost v kauze vraždy kadeřnice v Hořicích. Tvrdí, že odvolací soud v Praze porušil právo na spravedlivý proces a soud z války s Nejvyšším

soudem u Ústavního soudu. Ústavní soud posledním verdiktem zrušil oslobuzující rozsudek v Hradci Králové. K tomu případ k novému složení Ústavního soudu navíc v novém složení Ústavního soudu ver Česká justice uvedl, že byla podána ve čtvrtek. Ústavní soud k tomu, že má nalézací povinnost rozhodovat již po šesté, jde o neobvyklé soudnictví. Tímto soudem pro aktivní zásah Ústavního soudu,“ napsal advokát Koudelka. Ten označil Nejvyššího soudního

advokátka měla dojít k porušení základních práv a svobod. Rozhodování Vrcholného soudu v Praze podle něj připomíná Nejvyšším soudem o důkazů. Nejvyšší soud zrušil výrok o vině Nedvackého z vězení pro neobdobu. Vrcholný soud naopak dva osvobuzující roz-

soud ve dvou posledních letech vždy stěžovatele zbíraly v souladu s dvěma různými názory. Současně doufá, že se však nedokáže smířit s verdiktem, který chce odsouzení za každou cenu.

chce stížností dosáhnout posledního verdiktu odvolání. Současně doufá, že soud uzná dřívější námitku Koudelky na podjatost senátu předsedy Jiřího Tušimského zamítl právě tu, což advokátovu tezi oslabuje. V kauze Koudelky nejde o první stížnost. Téměř totožné si stěžoval na rozhodování Ústavního soudu letos v dubnu. Ústavní soud mladého muže z podání kadeřnice v Hořicích v únoru 2013. (the)

Kauza vají koledy

staniční pro volně žijící Jaroměř přivítá dnes návštěvníky při prohlídce bude vánočně vyzdobené představit současně staniční, budou se zpívat zpívání mohou přinést i příklad psí a kočičí konzer-ty, tvrdí pečivo, ovoce, piškoty, semena nebo čokoládové seno. Stanici provozují ochránci přírody, ale zejména v posledních letech potýkala s nedostatky. Lidé ji mohou podpořit dobrovolnými dárky, třeba hračky z Lesního světa. (tů)

Králové na trase Trutnov

Unikátní knihovna Broumov se podle odborníků blíží ideálnímu konceptu barokního kláštera. Foto: Jaroslav Winter

Klášteř měl tisíce knih i evropský lesk

Původní knihovna kláštera v Broumově měla desítky tisíc svazků, jenže s komunistickým režimem vzala valná část zrovna. Odborníci a studenti teď zkoumají, co se zachovalo a jak staré knihy i fresky uchovat další generacím.

Štěpánka Tůmová
redaktorka
MF DNES

BROUMOV Prý až tisíce svazků vyletěly z oken klášterní knihovny v Broumově a skončily na korbách nákladníků a v papírnách. Po druhé světové válce zmizely vzácné rukopisy i tisky. V klášteře, který se vrátil benediktinům, se teď střídají archivisté, restaurátoři či historikové. Už dva roky se studenti mapují téměř neznámou knihovnu. Pozapomenutý klenot představí v novém dokumentárním filmu Zdeňka Zahradníka a Petra Vyšehličky v hradeckém Impulsu 17. prosince od 15.30 hodin.

„Knihovna je bohužel jen stínem původní podoby. Broumovská opatská, konventní a gymnaziální knihovna měly dohromady přes 60 tisíc svazků. Největší ztráty utrpěly

po druhé světové válce, zvláště knihovna opatská. Spravovala je tehdejší Státní vědecká knihovna v Hradci Králové, ale knihy zůstaly v Broumově. Část byla zničena, odvezena do starého papíru. Možná by se ještě něco našlo po domácnostech, objevují se i některé knihy v archívech v Náchodě nebo Praze. Dnes zbývá 17 až 18 tisíc knih, průzkum je stále v plném proudu. Možná až tři čtvrtiny došly zkrátka,“ popisuje Martina Bolom-Kotari, která vede katedru pomocných věd historických a archivnictví na hradecké univerzitě. Zároveň řídí i rozsáhlý pětileterý projekt Brána moudrosti otevřená věnovaná knihovně v Rajhradě a Broumově.

Čím je knihovna v Broumově cenná?

V projektu máme rakouského kunsthistorika Andreama Gameritha, který se zabývá barokními kláštery a jejich knihovnami. Broumov se podle něj blíží ideálnímu konceptu barokního kláštera. V 17. století podlehl požáru, v 18. století byl znovu vystavěn. Kolega zjistil, že se ve zdejší knihovně mísí dva koncepty, barokní s osvětským, který se projevuje portréty členů konventu na galerii. Je to unikátní. S nastupující osvícenstvím jsou už mnozí spíše spojování s knihovnou, se vzdělaností, ne pouze s modlením v kostelních lavicích. Knihovna odpovídá jiným místům v Evropě. Například knihovna v St. Gallenu je velmi podobná, paralely jsou i s knihovnami v Melku, Zwettlu nebo Altenbur-

Knihovna je bohužel jen stínem původní podoby.

Martina Bolom-Kotari, hradecká univerzita

Co jste za dva roky o knihovně zjistili?

Když jsme začali, opravdu jsme o ní nevěděli nic. Neznali jsme katalogy z 18. století. Zdeňku Zahradníkově se však podařilo prozkoumat nejstarší známé inventáře knihovny z posledních čtvrtiny 18. století. Většina dnes zachovaných knih už tehdy v knihovně byla, protože pocházely ze 17. a 18. století, mezi nimi je sto šedesát prvotisků z období 1450 až 1500. V Muzeu Broumova je jeden vypůjčený středověký rukopis. Nejvzácnější rukopisy však nejspíš vzaly zrovna.

Budovali mnozí knihovnu cíle?

Kolega Jindřich Kolda připravil odborný článek o nákupech knih pro

klášter a dospěl ke zjištění, že klášter měl zavedený systém. Opati nechávali nakupovat knihy prostřednictvím nákupčích v různých městech a zemích, kde bývaly významné knižní trhy, například ve Vídni, Římě nebo Lipsku. Nákupčí sdělovali, jaké knihy jsou dostupné, a opati je cíleně objednávali. I používání knih mělo svá pravidla, mnozí měli některé knihy přímo na celách ke studiu.

Zkoumáte i uměleckou výzdobu sálu?

Andreas Gamerith se zabýval nástrojnými freskami. Uprostřed zobrazuje holubici sestupující na Krista s latinským nápisem „Jeho poslouchejte, on vás naučí všemu“. Na jedné straně je dvanáctiletý Kristus učící mudrce v chrámu, na druhé straně proměnění na hoře Tábor. Autorem fresky je Jan Karel Kovář, autorem konceptu ale podle našeho rakouského experta mohl být Václav Vavřínek Reiner, jeden z nejvýznamnějších malířů českého baroka. Dokazuje to na srovnání s freskou v břevnovském klášteře.

Jak se celý projekt zrodil?

Kolegyně z Moravské zemské knihovny začaly katalogizovat knihovnu v Rajhradě. Oba benediktinské kláštery měly vazby, takže nás oslovily, zda bychom chtěli udělat výzkum kompletně neznámé broumovské knihovny. Kontaktováváme Fakultu restaurování Univerzity Pardubice a její odborníky z ateliéru restaurování papíru, knižní

vazby a dokumentu. Tamní děkan Radomír Slovák a vedoucí ateliéru restaurování Ivan Kopáček se studenty provádějí výzkum v Broumově i Rajhradě. Procházejí všechny knihy, čistí je. Ty nejhůře poškozené se převážejí do Litomyšle a restauroují.

Jakou úlohu má hradecká univerzita?

Doplňujeme se. My také procházíme knihu po knize. Ve Státním okresním archivu v Hradci Králové jsme zřídili odloučené pracoviště, kam se několikrát do roka přiveze část broumovského fondu, vždy asi dvě stě knih. Dvě pracovnice je katalogizují, digitalizují ilustrace, sbírají do databáze i typografické prvky. Kolegyně informatička buduje jejich databázi.

Jak rychle jdou práce v Broumově kupředu?

Záleží, jak je ta která kniha rozsáhlá. Když je to encyklopedie s řadou svazků, část údajů můžeme převzít. Když je to dílo o více částech, stane se, že za den zpracujete jen dvě. Nikdy předem neodhadneme, jak budeme postupovat rychle. Zatím jsme z katalogizovali asi dva a půl tisíce knih. Věnovat se máme výzkumu výzdoby od nástrojných fresk přes portrétní galerii až ke kompozici celého prostoru. Další naší činností je posoudit dnešní fungování knihovny.

Jak se tedy knihovně daří?

Je žádoucí ukázat veřejnosti nejkrásnější z uložených knih. Zároveň je potřeba, aby si knihovna uchovala autenticitu a aby nedocházelo k poškozování kulturního dědictví, když tam přicházejí turisté. Příklad bychom měli zpracovat metodiku péče o prostory barokní knihovny. Provádíme měření vlhkosti a teploty pomocí patnácti čidel. Z prvních výsledků už víme, že klima je poměrně stále, což je dobře. Knihovna nemá topení, takže v létě tam bývá až 25 stupňů Celsia, v zimě někdy teplota klesne až pod nulu. Knihám to tak nevádí, jsou zvyklé na postupné ochlazování a ohřívání. Větším problémem by bylo kolísání vlhkosti. Kolegové z Litomyšle provedli měření, kterými zkoumají přítomnost spor plísní. První výsledky byly optimistické. I když se tam plísně našly, nejsou aktivní, ale druhé měření už ukázalo asi čtyřicet kolonií. Podle klimatologa stačí jeden výraznější výkyv relativní vlhkosti nahoru a dříve neaktivní plísně se probudí.

Menší část kláštera je opravena, větší včetně knihovny na to čeká. Jsou v tom úskalí?

Břevnovští benediktini chystají ve spolupráci s nájemcem, Agenturou pro rozvoj Broumova, památkovou obnovu knihovny. Podlahy v hlavním sále i na galerii jsou poškozené. Než se přikročí k rekonstrukci, jsou nutné informace o detailech, co zachovat a chránit, třeba původní vápené omítky. Leccos nového, co by mohlo vypadat efektně, může narušit prostor a jeho mikroklima. Jedním z velkých rizik pro knihy je sluneční světlo. V Broumově jsou našťáště okna na sever, přesto by pomohla instalace poloprůsvitných rolet.

Víc peněz na opravy, ve Dvoře zdraží voda

DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM Více než 183 milionů korun investuje do deseti let do oprav děravé kanalizační a vodovodní sítě Dvůr Králové nad Labem. Vyplývá to z plánu obnovy na roky 2019 až 2028, který schválili zastupitelé. V příštím roce radnice investuje minimálně 16 milionů. Za poslední roky se sice podařilo snížit úniky z vodovodní sítě o de-

turované vody neuvěřitelných 60 procent, za tři roky se jej podařilo snížit těsně pod padesátiprocentní hranici. Díky navýšení investic do oprav by podle jednatele Městských vododůů a kanalizací (MěVaK) Petra Mrázka mohly úniky ročně klesnout o dvě až tři procenta. „Šestnáct milionů korun je kapkou v moři, ale budme rádi aspoň za to,

Dvoře Králové provedou kolem stovky. „Je to vysoké číslo. Stává se nám, že poruchu, při které se musí potrubí vypustit, opravíme. Natlakujeme ho a praskne to o dva metry vedle,“ upozorňuje Petr Mrázek. Skryté úniky vody pomáhá odhalovat systém dataloggerů, které dálkově monitorují část sítě pomocí přístrojů na měření šumu.

tila radnice podnikateli Zdeňku Koubovi 85 milionů korun. Na rozdíl od Trutnova, Vrchlabí a dalších měst Dvůr nezískal žádnou významnou dotaci na opravu. S výjimkou dotace 140 milionů na novou čističku odpadních vod, z jejíž stavby však zastupitelé v roce 2015 kvůli šibeničnímu termínu nakonec vycouvali.

bí v Čelakovského, Luční a Krkonošské ulici.

Šestnáct milionů z plánu obnovy je podle starosty minimální částka, radnice může další peníze na opravy přihodit z rozpočtu. Záviset to bude na krajských investicích do dopravní infrastruktury. Aby radnice mohla více investovat do vodovodní a kanalizační infrastruktury,